

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **M. T. M.**, zastoupený Mgr. Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem se sídlem Ověnecká 78/33, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. 2. 2019, č. j. 32 Az 41/2016 – 128,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Bc. Filipovi Schmidtovi, LL.M., advokátovi, **se p ř i z n á v á** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 4 114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 5. 9. 2016, č. j. OAM-137/LE-LE05-K01-2013, rozhodl o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany tak, že se mu mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „*zákon o azylu*“), neuděluje.

[2] Z obsahu správního spisu plyne, že žalobce podal dne 1. 8. 2013 žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Uvedl, že je státním příslušníkem Demokratické republiky Kongo (dále také jen „*DRK*“), národnosti bakongo a je křesťanem. Od roku 2011 je členem politické strany UDPS – *l'Union pour la Démocratie et le Progrès Social*. K důvodům opouštění vlasti žalobce uvedl, že v roce 2011 po prezidentských volbách došlo

ke konfliktům, protože dva kandidáti tvrdili, že volby vyhráli. Jeden z těchto kandidátů byl ze strany UDPS. Žalobce neuznával druhého prezidenta, byl zadržen a vězněn, poté z politických důvodů a pod vlivem obav z policie, která ho hledala, zemi původu opustil. Nejprve asi 10 měsíců pobýval v Ruské federaci, kde studoval univerzitu. Poté se chtěl dostat do Itálie, ale byl zadržen v České republice. Do DRK se vrátit nemůže, neboť má jako člen strany UDPS strach z pronásledování, mučení či ztráty života. Současná vláda by mu mohla ublížit.

[3] Žalovaný v napadeném rozhodnutí dospěl k závěru, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, ze kterých by bylo možné dovodit, že ve své vlasti vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod a byl za to pronásledován ze strany státní moci. Porovnal jeho výpovědi s různými informacemi o zemi původu a o událostech souvisejících s prezidentskými volbami v DRK v roce 2011 a porovnal také jeho různé výpovědi před správním orgánem. Shledal, že tvrzení žalobce nejsou věrohodná a lze v nich nalézt i zjevné vnitřní rozpory. Žalobcův popis událostí ze dne 23. 12. 2011 (inaugurace předsedy UDPS na Stadionu mučedníků v Kinshase) neodpovídal údajům uváděným ve zdrojích, které žalovaný shromáždil. Tato událost byla jedinou akcí, které se měl žalobce jako člen strany UDPS osobně účastnit a dle jeho tvrzení byla příčinou jeho dalších potíží – tedy zadržení, uvěznění a mučení. Zjištěné rozpory však nasvědčovaly tomu, že žalobce pouze využil obecnou povědomost o politických událostech ve své zemi, aby mohl požádat o mezinárodní ochranu v České republice. Ani k samotné straně UDPS, jejímž měl být členem, nebyl schopen uvést konkrétní informace. Znal pouze jméno předsedy strany, další významné členy již nikoli, nebyl schopen vyjádřit se ke struktuře strany a k členským povinnostem. Zjištěním žalovaného neodpovídal ani žalobcův popis stranického průkazu. Obecná neznalost členů UDPS ohledně podrobností o této straně je sice dle dostupných pramenů možná, avšak takřka nulová povědomost již svědčila o nevěrohodnosti předloženého azylového příběhu. V daném případě navíc podle žalovaného nešlo o osobu s nízkým nebo chybějícím vzděláním, v jejímž případě by nižší míra informovanosti i schopnosti prezentovat relevantní tvrzení byla pochopitelná.

[4] Žalovaný též zdůraznil, že poté, co měl žalobce utéci z vězení (v červnu 2012), několik dalších měsíců zůstal v zemi původu, volně se zde pohyboval a na velvyslanectví Ruské federace si vyřídil vízum. Svou vlast poté v září 2012 legálně opustil. Jeho tvrzení, že se „*namaskoval*“, a proto se mu podařilo vycestovat, nepůsobilo na žalovaného věrohodně, pokud žalobce dle svých slov odjel na základě pravých dokladů totožnosti. Žalovaný uzavřel, že neshledal důvody pro udělení ani jedné z forem mezinárodní ochrany, neboť žalobci bezprostřední újma na zdraví či životě nehrozí.

[5] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu, kterou nejprve Krajský soud v Hradci Králové (dále jen „*krajský soud*“) rozsudkem ze dne 10. 11. 2017, č. j. 32 Az 41/2016 – 81, zamítl jako nedůvodnou. Krajský soud se ztotožnil s výše uvedenými úvahami žalovaného ohledně nevěrohodnosti žalobcových tvrzení. Poukázal na zjištěné rozpory v jednotlivých výpovědích, které nesvědčí pro závěr o tom, že by byl v zemi původu pronásledován ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu nebo že by mohl mít důvodnou obavu z pronásledování pro některý z důvodů uvedených v § 12 písm. b) tohoto zákona. Krajský soud také aproboval neudělení azylu a doplňkové ochrany dle dalších ustanovení zákona o azylu. Podle soudu žalobci v zemi původu nehrozila vážná újma, a to s ohledem na nevěrohodnost jeho výpovědí ohledně pronásledování z politických důvodů.

[6] Rozsudek krajského soudu č. j. 32 Az 41/2016 – 81, zrušil ke kasační stížnosti žalobce Nejvyšší správní soud, a to rozsudkem ze dne 31. 5. 2018, č. j. 9 Azs 436/2017 – 57. Zdejší soud krajskému soudu vytkl nepřezkoumatelnost jeho rozsudku pro nedostatek důvodů, neboť se soud nevypořádal se stěžejními žalobními námitkami, v nichž žalobce konkrétně polemizoval s dílčími rozpory ve svých výpovědích, na nichž žalovaný postavil své závěry. Nejvyšší správní soud krajskému soudu uložil, aby posoudil, zda se v případě zjištěných rozporů ve výpovědích žalobce jedná o podstatné nesrovnalosti, které jeho azylový příběh činí jako celek nevěrohodným (v kontextu skutečnosti, že DRK není právním státem s demokratickým režimem).

[7] Krajský soud poté ve věci znovu rozhodl rozsudkem ze dne 26. 2. 2019, č. j. 32 Az 41/2016 – 128. V něm se po shrnutí průběhu dosavadního řízení již věnoval jednotlivým rozporům ve výpovědích žalobce. Krajský soud předně žalobci vytkl, že nepřesně uváděl počet demonstrací, jichž se měl ve vlasti účastnit. Rovněž jeho popis a průběh demonstrace dne 23. 12. 2011 měl za obecný a nepřesný s ohledem na to, jak danou událost popisují zprávy o zemi původu. Krajský soud dále konstatoval, že žalobce měl toliko povrchní znalosti o politické situaci v zemi původu a především o straně UDPS, jejímž měl být členem. Soud poukázal na to, že žalobce při prvním pohovoru uvedl, že byl jen řadovým členem strany a nijak aktivní nebyl. V dalším pohovoru však sdělil, že věšel plakáty a listiny, dělal propagaci, působil na různých místech a účastnil se opozičních pochodů městem. Krajský soud se neztotožnil s žalobním tvrzením, že šlo toliko o rozvíjení azylového příběhu, tuto námitku považoval za nadnesenou a nepřesvědčivou. Odpovědi žalobce ohledně strany UDPS byly neurčité, vyhýbavé a nepřesné a podle soudu nepřispívají k věrohodnosti a přesvědčivosti závěru, že žalobce skutečně byl členem této strany. Krajský soud dále podotknul, že žalobce nebyl schopen s určitostí říci, kde byl zadržen policií. Uváděné místo v průběhu řízení střídavě měnil. Konečně soud uvedl, že žalobce dostatečně konkrétně nepopsal ani vězení, v němž měl být držen šest měsíců, a po celou dobu správního řízení o něm neposkytl žádné bližší informace. Neměl přitom za pravděpodobné, že by žalobce za uvedenou dobu nezjistil alespoň název vězení a místo, kde se nachází. A to tím spíše za situace, pokud se spřátelil s dozorcem, který mu následně pomáhal utéci. Též od členů strany, kteří žalobci pomáhali s odjezdem z domovského státu, mohl zjistit, kde byl zadržován spolu s dalšími spolustraníky.

[8] Krajský soud dále upozornil na další dílčí nesrovnalosti ve výpovědích žalobce (otázka podání žádosti o azyl v Ruské federaci; vstup do strany UDPS; okolnosti opuštění vlasti). Uzavřel, že veškeré zjištěné rozpory, byť se některé mohou jevit jako marginální, činí ve svém souhrnu žalobcův azylový příběh jako celek nevěrohodný. Situace v DRK obecně není příznivá, to však podle soudu není v dané věci sám o sobě důvod k udělení mezinárodní ochrany. Ani žalobní námitku ohledně nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu neshledal krajský soud důvodnou, též s odkazem na nevěrohodnost tvrzení žalobce. Z podkladových materiálů nevyplývalo, že by docházelo k mučení či k nelidskému zacházení u neúspěšných žadatelů o azyl, kteří se do DRK vrátí.

[9] Proti rozsudku krajského soudu brojí žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností, jejíž důvody podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a) a b) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Navrhuje zrušit napadený rozsudek a rozhodnutí žalovaného a věc vrátit správnímu orgánu k dalšímu řízení.

[10] Stěžovatel nejprve uvádí, že ačkoliv je nové hodnocení krajského soudu ve vztahu k jeho výpovědi podrobnější (oproti prvnímu rozhodnutí, které bylo zrušeno rozsudkem Nejvyššího správního soudu č. j. 9 Azs 436/2017 – 57), nadále setrvává na názoru, že krajský soud dospěl k nesprávným závěrům. Nepřihlédl totiž k informacím o situaci v DRK, respektive zohlednil jen dílčí části některých zpráv. Stěžovateli není zřejmé, v čem je jeho výpověď ohledně demonstrace dne 23. 12. 2011 nevěrohodná a v čem se konkrétně liší od zprávy Společné kanceláře OSN pro lidská práva z března 2012, citované krajským soudem. Stěžovatel nesouhlasí ani s argumentem, že nevěrohodnost výpovědi podtrhuje okolnost, že v druhém doplňujícím pohovoru rozvíjel azylový příběh ohledně aktivit pro opoziční stranu UDPS. Nelze mu klást k tíži, že žalovaný provedl první pohovor v době podání žádosti (2013) a další až skoro po třech letech. Je vinou žalovaného, že stěžovatel měl příležitost rozvinout svůj příběh v návaznosti na doplňující otázky až po takto dlouhé době. V této souvislosti je nutné připomenout, že stěžovatel je cizincem z odlišného právního i kulturního prostředí, nehovoří česky a ve správním řízení neměl advokáta. Těžko tak po něm lze požadovat, aby na žalovaném domáhal včasných úkonů a následně mu nebylo vyčítáno rozvíjení příběhu po několika letech. Přesně to ovšem krajský soud učinil.

[11] Stěžovatel se dále vyjadřuje k rozporům ohledně místa zadržení. Je přesvědčen, že z jeho výpovědi nelze nijak dovodit, že hovořil o situaci uvnitř Stadionu mučedníků (kam se demonstranti dne 23. 12. 2011 nedostali – pozn. Nejvyššího správního soudu). Krajský soud stěžovateli vytýká, že jednou uvedl místo zadržení na křižovatce Gabi, podruhé poblíž mostu Ngabi. Je možné si představit, že uvedené nepřesnosti byly způsobené nesprávným tlumočením či nepřesnou protokolací ohledně označení místa [„(N)Gabi“]. Stěžovatel konzistentně popsal, že cílem demonstrantů byl Stadion mučedníků, kde měl prezident skládat slib. Informace o zemi původu toto obecně potvrzují.

[12] Nevěrohodnost poslední části stěžovatelova příběhu postavil krajský soud také jen na „neurčitosti tvrzení žalobce“ a na tom, že „okolnosti jeho opuštění vězení byly nestandardní“. Stěžovateli není zřejmé, proč by v zemi, kde jsou nezákonná zadržení běžným prostředkem boje s projevy opozičního myšlení, měl být očekáván nějaký regulérní proces propuštění z vězení.

[13] Stěžovatel s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 1. 2018, č. j. 10 Azs 254/2017 – 40, uzavírá, že krajský soud nemohl podstatnou část jeho výpovědi vyloučit z posouzení jen pro výše popsané nuance, popřípadě pro přílišnou obecnost. Z provedeného dokazování je v intencích uvedeného rozsudku přiměřeně pravděpodobné, že se stěžovatel účastnil demonstrace proti výsledkům voleb a byl zadržen. V další části kasační stížnosti stěžovatel cituje ze zpráv o zemi původu ohledně relevantních událostí a uvádí, že potvrzují v zásadě vše, co vypověděl před žalovaným. Byl zatčen a vězněn, bylo s ním nelidsky zacházeno, a to pro jeho účast na demonstraci proti výsledkům voleb, respektive za podporu kandidáta opoziční strany UDPS. Podle stěžovatele byly bezpochyby naplněny podmínky pronásledování ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Informace o zemi původu podporují i odůvodněnost jeho obav z pronásledování z důvodu politického přesvědčení ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu.

pokračování

[14] Stěžovatel shledává pochybení krajského soudu rovněž v tom, že ani napodruhé řádně nezhodnotil nebezpečí vážné újmy spočívající v riziku nelidského zacházení a mučení po návratu stěžovatele do domovského státu. Nejedná se pouze o obecné riziko, jak se domnívá krajský soud, ale přistupují k němu individuální okolnosti. Těmi jsou předchozí zkušenosti stěžovatele s tvrdou reakcí státních orgánů vůči jakýmkoli projevům opozice, včetně pouhé účasti na demonstraci. Z důvodů popsanych výše není stěžovatelova výpověď jako celek nevěrohodná. Stěžovatel nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že navrátilcům ze zahraničí vážné nebezpečí nehrozí. Toto tvrzení má oporu jen v některých zprávách o DRK, jiné se naopak o represích vůči navrátilcům zmiňují. Stěžovatel nadto není pouhým navrátilcem – v minulosti již byl při demonstraci zadržen, byl bez soudu vězněn a mučen. Ve vlasti sice nebyl už roky, ale právě to jej při návratu může činit podezřelým. I aktuální informace o zemi původu z roku 2018, z nichž stěžovatel dále cituje, potvrzují tvrdý přístup konžských úřadů vůči opozici. S odkazem na judikaturu tohoto soudu je stěžovatel přesvědčen, že mu hrozí reálné nebezpečí, neboť násilí v DRK nadále trvá a má zhoršující se tendenci.

[15] Přijatelnost kasační stížnosti je podle stěžovatele dána zásadními pochybeními krajského soudu, jež mají dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Soud konkrétně nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a též hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Základní funkce správního soudnictví – ochrana subjektivních práv jednotlivce – nebyla v daném případě naplněna. Krajský soud se sice po zrušujícím zásahu Nejvyššího správního soudu více zabýval výpovědí stěžovatele a rozsudek podrobněji odůvodnil, nicméně jeho závěry jsou nesprávné a judikatuře zdejšího soudu k posouzení věrohodnosti azylového příběhu cizince neodpovídají. Krajský soud také selektivně pracoval s informací o zemi původu. Je tedy namístě napadený rozsudek věcně přezkoumat, nikoli kasační stížnost odmítnout.

[16] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhuje odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost, případně její zamítnutí pro nedůvodnost. Krajský soud podle jeho názoru postupoval v souladu se závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu v prvním zrušujícím rozsudku a konkrétně se zabýval výpovědí stěžovatele. Všechny podstatné okolnosti případu byly vypořádány jak v soudním, tak i ve správním rozhodnutí. V dalších podrobnostech žalovaný odkázal na obsah správního spisu a na vyjádření k žalobě ze dne 14. 2. 2017.

[17] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem.

[18] Jelikož se jedná o opakovanou kasační stížnost v dané věci, vážil dále Nejvyšší správní soud její přípustnost z hlediska § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení je kasační stížnost nepřípustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

[19] Ze zákazu opakované kasační stížnosti judikatura Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu dovodila nad rámec doslovného znění § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. také další výjimky, jejichž respektování znamená dodržení smyslu a účelu rozhodování Nejvyššího správního soudu. Citované ustanovení tak nelze vztáhnout zejména na případy, kdy Nejvyšší správní soud vytýká nižšímu správnímu soudu procesní pochybení nebo nedostatečně zjištěný skutkový stav, případně nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí. Úprava v § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. tedy limituje přípustnost kasační stížnosti ve vztahu k otázkám již dříve v téže věci Nejvyšším správním soudem závazně posouzeným a námitkám, které účastník řízení ve své první kasační stížnosti neuplatnil, ačkoliv je uplatnit mohl (v podrobnostech viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2011, č. j. 1 As 79/2009 – 165, publ. pod č. 2365/2011 Sb. NSS; všechna citovaná rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

[20] V nyní projednávané věci se jedná o případ, v němž byl předchozí rozsudek krajského soudu zrušen výlučně pro nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů, neboť z něj nebylo zřejmé, jak se soud vypořádal se všemi uplatněnými žalobními námitkami (viz odstavec [6] výše). Nejvyšší správní soud se meritem věci nezabýval a nikterak nepředjímal výsledek přezkumu provedeného krajským soudem. Ve světle výše zmiňované judikatury je tedy kasační stížnost přípustná.

[21] Ve věcech mezinárodní ochrany se dále soud v souladu s § 104a s. ř. s. zabývá před věcným posouzením kasační stížnosti otázkou, zda svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39 (publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS), v němž vyložil neurčitý právní pojem *přesah vlastních zájmů stěžovatele*.

[22] Stěžovatel spatřuje přijatelnost kasační stížnosti v tom, že se krajský soud dopustil zásadního pochybení, které mělo dopad do jeho hmotněprávního postavení. Konkrétně měl krajský soud postupovat v rozporu s judikaturou zdejšího soudu ohledně věrohodnosti výpovědi cizince v azylovém řízení a měl také selektivně hodnotit zprávy o zemi původu stěžovatele.

[23] Nejvyšší správní soud se tedy věnoval posouzení tohoto důvodu přijatelnosti a především v kontextu toho, že byl předchozí rozsudek zrušen rozsudkem zdejšího soudu č. j. 9 Azs 436/2017 – 57 pro nepřezkoumatelnost, shledal kasační stížnost přijatelnou. Při odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost by nemohl věcně posoudit zejména otázku, zda se krajský soud řídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. Přitom je zřejmé, že stěžovatel sice připouští, že krajský soud dříve opomenuté žalobní argumenty vypořádal, avšak nikoli dostatečně, respektive korektně.

[24] Nejvyšší správní soud proto přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Kasační stížnost není důvodná.

pokračování

[25] Předně je třeba říci, že krajský soud se v návaznosti na předchozí zrušující rozhodnutí kasačního soudu řádně a přezkoumatelným způsobem zabýval věrohodností výpovědi stěžovatele v řízení o udělení mezinárodní ochrany. Vyjádřil se k žalobním námitkám a rozebral jednotlivé zjištěné rozpory v těchto výpovědích. Napadený rozsudek splňuje kritéria přezkoumatelnosti. Přitom z něj podle Nejvyššího správního soudu nevyplývá, že by krajský soud hodnotil informace o zemi původu selektivně. Krajský soud nezpochybňoval, že DRK není zemí s demokratickým režimem, naopak tímto prizmatem daný případ posuzoval. S ohledem na zjištěné rozpory však shledal výpověď stěžovatele (jeho azylový příběh) jako celek nevěrohodnou. Na více místech pak konkrétně odkazoval na různé zprávy o situaci v DRK, přičemž z rozsudku nevyplývá, že by selektivně vyhledával pouze ty informace, které byly v rozporu s tvrzením stěžovatele. Naopak připustil, že azylový příběh stěžovatele v obecné rovině podkladovým materiálům odpovídá a i některé jím uváděné konkrétní skutečnosti mají oporu v daných zprávách (viz například odstavec 35 napadeného rozsudku, v jehož závěru krajský soud uznal, že při demonstraci dne 23. 12. 2011 došlo k zatčení mnoha členů a příznivců opoziční strany UDPS).

[26] Jádrem sporu v posuzované věci je posouzení věrohodnosti výpovědi stěžovatele. Touto otázkou se judikatura zdejšího soudu v minulosti již zabývala. Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen prokazovat své pronásledování pouze svou vlastní věrohodnou výpovědí a naopak správní orgán musí v pochybnostech shromáždit všechny dostupné důkazy, které jsou způsobilé věrohodnost výpovědi žadatele vyvrátit či zpochybnit. Věřohodnost výpovědi žadatele o mezinárodní ochranu má tedy v azylovém řízení velký význam. Například podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 5. 2008, č. j. 7 Azs 25/2008 – 105, platí, že „[n]evěřohodnost tvrzení, zejména vzhledem k jejich rozporuplnosti, znemožňuje správnímu orgánu shledat u žadatele o azyl podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.“ Otázkou věrohodnosti vnitřně rozporné výpovědi žadatele o azyl se zdejší soud zabýval také v usnesení ze dne 3. 9. 2009, č. j. 7 Azs 63/2009 – 96, ze kterého se podává, že „[p]osouzení věrohodnosti skutkového příběhu žadatele o udělení mezinárodní ochrany se tak odehrává zejména na základě výpovědí, které v průběhu správního řízení učiní, neboť ohledně listinných či jiných relevantních důkazů je zpravidla v azylovém řízení nouze. **Pokud je mezi jednotlivými výpověďmi znatelný rozpor či je v nich viditelná snaha o doplňování nových azylově relevantních skutečností, nelze vytýkat správnímu orgánu, že stěžovatelem uváděné skutečnosti neshledal věrohodnými**“ (zvýraznění přidáno). Rozporná výpověď žadatele tak podstatně snižuje její věrohodnost.

[27] V projednávané věci shledal nejprve žalovaný a posléze i krajský soud ve výpovědi stěžovatele řadu rozporů a nesrovnalostí. Krajský soud též zdůraznil, že tvrzení stěžovatele byla v mnoha ohledech obecná a neurčitá. Nejvyšší správní soud nezpochybňuje, že některé zjištěné rozpory stěžovatel v žalobě a – s ohledem na argumentaci v napadeném rozsudku – také v kasační stížnosti vysvětluje. Lze s ním souhlasit v tom, že určité vytýkané rozpory, především nesprávné uvedení počtu demonstrací dne 23. 12. 2011 a přesné označení místa, kde byl stěžovatel zadržen policií, jsou marginální a skutečně mohly vzniknout tlumočením či spíše nepřesnou protokolací výpovědi (popřípadě i nesprávnou interpretací odpovědí stěžovatele). Toto však nejsou jediné zjištěné nesrovnalosti. Podstatné byly i další rozpory důležitějšího charakteru, které byly ve svém souhrnu důvodem pro závěr krajského soudu o nevěrohodnosti výpovědi stěžovatele jako

celku. Těmi jsou zejména aktivity pro stranu UDPS (stěžovatel nejprve tvrdil, že byl jen řadovým členem a nijak aktivní nebyl, později však uváděl řadu aktivit, které pro stranu vykonával); pouze povrchní znalost o této politické straně, potažmo o politické situaci v DRK obecně; neurčitý popis vězení, ve kterém měl strávit půl roku; okolnosti opuštění vlasti (legálně s platným cestovním dokladem a vízem, přesto „*namaskovaný*“, aby jej policisté na letišti nepoznali). Tyto další sporné otázky stěžovatel buď nevysvětluje vůbec, anebo je zdůvodňuje postupným rozvíjením azylového příběhu či nestandardní a nepříznivou situací v zemi původu. Takové vysvětlení Nejvyšší správní soud za dostatečné, respektive věrohodné nepovažuje.

[28] Stěžovatel se dovolává zpráv o zemi původu, které podle jeho názoru osvědčují jím předestřený azylový příběh. Poukazuje na již zmiňovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 10 Azs 254/2017 – 40, a je toho názoru, že závěry krajského soudu jsou s tímto rozhodnutím v rozporu. K tomu kasační soud uvádí, že základní kostra příběhu stěžovatele situaci a událostem v DRK v rozhodné době odpovídá. Musí však přisvědčit žalovanému a krajskému soudu v tom smyslu, že při bližším pohledu na daný případ a na rozporná či neurčitá tvrzení stěžovatele je vysoce pravděpodobné, že veškeré události nelíčí tak, jak se opravdu udály. Stěžovatel spíše využil obecnou povědomost o problémech v jeho vlasti a předestřel azylový příběh takovým způsobem, aby měl větší šanci získat v ČR mezinárodní ochranu. Detailně a bezrozporně však nevypovídal, závěr o nevěrohodnosti jeho azylového příběhu tak nevyvolává zásadní pochybnosti, což by byl s ohledem na konstantní judikaturu tohoto soudu důvod ke korekci takového závěru (srovnej například rozsudek ze dne 29. 5. 2009, č. j. 2 Azs 18/2009 – 79).

[29] Nejvyšší správní soud též neshledal, že by krajský soud při opětovném posouzení věci postupoval v rozporu s rozsudkem č. j. 10 Azs 254/2017 – 40. Jeho obecné závěry týkající se posuzování věrohodnosti výpovědi cizince v azylovém řízení se nepochybně uplatní i v nyní projednávaném případě, to však neznamená mechanickou aplikaci tohoto rozsudku na tento spor. Citované rozhodnutí bylo vydáno za odlišného skutkového stavu. Zdejší soud tehdy krajskému soudu a žalovanému vytkl, že lpěli na marginálních nesrovnalostech a toliko dílčích nepřesnostech, přičemž výpověď cizince byla jako celek věrohodná a konzistentní. Žalovaný se rovněž v tehdejším případě žadatele při pohovoru nedotazoval vždy přesně a srozumitelně, což některé vytýkané rozpory podle kasačního soudu vysvětlovalo. Jak ovšem vyplývá z výše uvedeného, taková situace v nynější věci nenastala, neboť zjištěné rozpory ve výpovědích stěžovatele byly významné, nikoli jen okrajové, a je též třeba na ně nahlížet komplexně a v souhrnu se všemi zjištěnými okolnostmi.

[30] Protože krajský soud správně shledal výpověď stěžovatele nevěrohodnou, nepochybil ani v posouzení nebezpečí vážné újmy hrozící stěžovateli po návratu do domovského státu (viz kasační námitka rekapitulovaná v odstavci [14] výše). Krajský soud uznal, že některé zprávy dospívají k opačným závěrům co do zacházení s navrátilci ze zahraničí, avšak vycházel z výsledků rozsáhlého šetření Vyššího tribunálu obsažených ve zprávě ministerstva vnitra Spojeného království Velké Británie a Severního Irska, které špatné zacházení s navrátilci nepotvrdilo. Zdůraznil přitom, že stěžovatel opustil DRK legálně s platným cestovním dokladem a vízem, přičemž tyto doklady si ve vlasti před jejím opuštěním osobně vyřídil. Jeho vycestování proběhlo bez zájmu státních orgánů.

pokračování

V tomto směru Nejvyšší správní soud dále v podrobnostech odkazuje na odstavec 60 napadeného rozsudku, kde se krajský soud s danou otázkou dostatečně vypořádal.

[31] Nejvyšší správní soud uzavírá, že v postupu krajského soudu pochybení namítaná stěžovatelem neshledal. Ustálená a jednotná judikatura poskytuje dostatečná vodítka pro posouzení daného případu a krajský soud z mantinelů stanovených touto judikaturou nevybočil. Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, zamítl ji za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.

[32] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti mezi účastníky rozhodl Nejvyšší správní soud dle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. Toto právo by měl procesně úspěšný žalovaný, kterému však v řízení o kasační stížnosti nevznikly takové náklady, které by přesahovaly běžný rámec jeho úřední činnosti. Z výše uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud nepřiznal náhradu nákladů řízení žádnému z účastníků.

[33] Stěžovateli byl již v řízení před krajským soudem jako zástupce ustanoven Mgr. Bc. Filip Schmidt, LL.M., advokát se sídlem Ověnecká 78/33, Praha 7, který ho zastupoval i v řízení o kasační stížnosti. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Podle § 7 bodu 5. a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) – (dále jen „advokátní tarif“), s přihlédnutím k § 11 odst. 1 písm. d) citované vyhlášky, náleží advokátovi odměna za jeden úkon právní služby spočívající v písemném podání nebo návrhu ve věci samé, konkrétně v doplnění kasační stížnosti. Odměna za jeden úkon právní služby činí částku 3 100 Kč. Podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu dále ustanovenému zástupci náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč za daný úkon právní služby. Protože je zástupce stěžovatele plátcem DPH, zvyšuje se odměna o částku 714 Kč. Celková výše odměny ustanoveného zástupce proto činí 4 114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 11. listopadu 2019

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu